

(PLECS)

D'HISTÒRIA LOCAL

155

Directors: Ramon Arnabat (URV),
Josep Santesmases (CCEPC)
Compaginació: Natàlia Báscones
Disseny: Canseixanta
Triada de novetats: Pineda Vaquer,
Carles Barrull (IRMU)
Dipòsit legal: B. 47.520-76
ISSN 2339-6997

CONTINGUTS

EDITORIAL: El sindicalisme ...	1
TEMES 1: L'organització sindical ...	2
TEMES 2: L'harmonització de la ...	5
TEMES 3: «Fars en la foscor» ...	8
PATRIMONI: Patrimoni sindical ...	11
RESSENYES	13
TRIA DE NOVETATS	14
NOTICIARI	16

Plecs d'Història Local és una revista trimestral que publica articles originals de recerca i reflexió sobre història local i comarcal i en divulga la producció editorial i les activitats en l'àmbit territorial de les terres de parla catalana.

ANTONI GAVALDÀ. Universitat Rovira i Virgili. Grup "Ideologies i societat a la Catalunya contemporània" (ISOAC)

EL SINDICALISME FRANQUISTA

El sindicalisme és un instrument per intentar trobar una entesa amb qui ostenta el poder decisor dels mitjans de producció, amb l'objectiu de millorar la vida dels treballadors en el camp laboral, en aspectes com l'econòmic o la millora de les condicions de treball, en un sentit ampli.

Aquesta recerca d'entesa s'activa per mitjà d'uns representants dels treballadors, pertanyents a uns sindicats legalment constituïts, que es comuniquen amb els amos d'una fàbrica o d'un taller, o amb els propietaris d'unes terres, primer sempre en forma de diàleg. Si no s'arriba a un acord adequat per a les dues parts, el treballador fa ús, en darrera instància, de la pressió de la vaga i, en casos extrems del boicot, en contra del que pugui fer l'amo, el qual en alguns casos pot arribar al tancament de la fàbrica. El sindicalisme és una arma de combat regulada per unes lleis que intenta, però, evitar la confrontació unilateral.

El franquisme va ser el contrari del que s'acaba d'exposar, l'antítesi del que havia d'esdevenir el format modern de sindicalisme. No va intentar trobar una entesa entre propietaris i treballadors, sinó que va promoure una barreja d'ambdós dominada generalment pels primers; va estroncar el necessari diàleg; va atemorir la negociació com a forma d'entesa, i va dominar el component salarial que havien de rebre els obrers, a cara destapa-

da o amb el format sofisticat de posar plusos a una nòmina esqualida. Amb aquestes mesures –òbviament no generalitzables– el sindicalisme franquista va donar corda als mandarins del sistema, que ja des de bon començament es convertiren en buròcrates privilegiats d'un laberint de domini, els veritables capítosts de la corrupció que s'instal·là i s'enquistà.

Amb la voluntat d'observar petits fragments d'aquest ampli període, presentem tres treballs. El de Francisco Bernal (Universidad de Sevilla) traça una panoràmica global de l'organització sindical, amb especial incidència en el tema laboral, buscant els antecedents en què es basà

la línia seguida i les vicissituds normatives que s'escolaren. És interessant la classificació temporal en tres períodes que marquen perfils diferents. Al seu torn, el treball de David Ballester (UAB) se centra en els sindicats clandestins a Catalunya durant la segona part del franquisme i el seu lligam amb els partits polítics, i presenta la part pràctica d'un lent ressorgiment democràtic per les esclertes del règim, altiu i desgastat. Finalment el

treball d'Antoni Gavalda (URV) posa l'accent en el sindicalisme del primer període del règim des de la talaia de la província de Tarragona; mostra les actituds i els perfils sindicals de capdavanters, no sempre coincidents, i es fixa especialment en el personal de les juntes. ■

Postal enviada des d'un camp de concentració de Betanzos. Representació de la sintonia entre els règims franquista, feixista i nazi. Any 1939.

